

наслідки і шляхи запобігання: монографія / О. І. Барановський; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2009. – 754 с. **3.** *Вожжов А. П.* Процеси трансформації банківських ресурсів / А. П. Вожжов. – Севастополь : Вид-во СевНТУ, 2006. – 339 с. **4.** *Кизим М. О.* Управління створенням і розвитком видатної корпорації : монографія / М. О. Кизим, А. А. Пилипенко, І. В. Ялдин. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 208 с. **5.** Огляд банківської системи України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://real-economy.com.ua/publication/113/4124.html>. **6.** Розвиток банківської системи України : монографія [за ред. Т. С. Смовженко, Р. А. Слав'юка]. – К. : УБС НБУ, 2010. – 462 с. **7.** *Самородов Б. В.* Аналіз та визначення сутності управління фінансовим розвитком банку / Б. В. Самородов // Зб. наук. праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». – Харків : ХІБС УБС НБУ, 2012. – Вип. 1(12). – С. 66–75. **8.** *Смовженко Т. С.* Антикризове управління стратегічним розвитком банку : монографія / Т. С. Смовженко, О. М. Тридід, В. Я. Вовк. – К. : УБС НБУ, 2008. – 473 с. **9.** Структура активів, зобов'язань, власного капіталу, фінансових результатів діяльності банків України / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. **10.** *Тридід О.* Фінансові показники банків: альтернативна методика аналізу надійності банку / О. Тридід, Б. Самородов // Банківська справа. – 2012. – № 1(128). – С. 24–35.

Bibliography (transliterated): **1.** *Baranovskyi, O. I.* (2007). Stiikest bankivskoi systemy Ukrainy. *Finansy Ukrainy*, No 9, 75–87. **2.** *Baranovskyi, O. I.* (2009). *Finansovi kryzy: peredumovy, naslidky i shliakhy zapobihannia*. Kyiv: Nats. torh.-ekon. un-t. **3.** *Vozhzhov, A. P.* (2006). *Protsesy transformatsii bankivskykh resursiv*. Sevastopol: Vyd-vo SevNTU. **4.** *Kyzym, M. O., & Pylypenko A. A., & Yaldin I. V.* (2007). *Upravlinnia stvorenniam i rozvytkom vydatnoi korporatsii*. Kharkiv: VD «INZhEK». **5.** *Ohliad bankivskoi systemy Ukrainy*. Available at <http://real-economy.com.ua/publication/113/4124.html>. **6.** *Smovzhenko, T. S., & Slaviuk, R. A.* (Eds.) (2010). *Rozvytok bankivskoi systemy Ukrainy*. Kyiv: UBS NBU. **7.** *Samorodov, B. V.* (2012). *Analiz ta vyznachennia sutnosti upravlinnia finansovym rozvytkom banku*. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky: zbirnyk naukovykh prats*, No 1(12), 66–75. **8.** *Smovzhenko, T. S., & Trydid, O. M., & Vovk, V. Ya.* (2008). *Antykryzove upravlinnia stratehichnym rozvytkom banku*. Kyiv: UBS NBU. **9.** *Struktura aktyviv, zoboviazan, vlasnoho kapitalu, finansovykh rezultativ diialnosti bankiv Ukrainy*. Available at <http://www.bank.gov.ua>. **10.** *Trydid, O., & Samorodov, B.* (2012). *Finansovi pokaznyky bankiv: alternatyvna metodyka analizu nadiinosti banku*. *Bankivska sprava*, No 1(128), 24–35.

Надійшла (received) 20.05.2014

УДК 330

О. Д. ЩЕРБАНЬ, канд. екон. наук, доц., Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі;
Л. В. ВИСОЧІНА, канд. екон. наук, старший викладач Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

В даній статті стратегія підприємства розглядається як процес вибору альтернативних шляхів досягнення мети. Визначено зміст, мету і основні етапи процесу формування фінансової стратегії. Запропоновано формулювання системи стратегічних цілей фінансового розвитку за допомогою цільових стратегічних нормативів. Проаналізовано етапи стратегічного фінансового планування і управління на підприємстві; основні методи фінансового планування на підприємстві.

Ключові слова: фінансова стратегія підприємства, механізм, стратегія розвитку, фактори впливу, стратегічні цілі фінансового розвитку, стратегічне фінансове планування, методи.

Вступ. Стратегія підприємства як процес розглядається з позиції вибору альтернативних шляхів досягнення мети. Визначення стратегії як результату

пов'язане з ототожненням мети і стратегії й обумовлене необхідністю встановлення конкретних орієнтирів для здійснення стратегічної діяльності. У зв'язку з тим, що багатоплановий характер діяльності підприємства зумовлює складну внутрішню структуру стратегії, структурний аспект стратегії передбачає формування системи стратегій (стратегічного набору).

Аналіз останніх досліджень та літератури. Проблемам формування ефективної стратегії підприємством приділяють увагу науковці: Мельник Д. Л. [1], Баринов В. А. [2], Лиспих О. В. [3], Лукіна Ю. В. [4], Масленников О. Ю. [5], Минцберг Г., Кунинг Дж. Б. [6], Веснин В. Р. [7]. У зв'язку з цим виникає необхідність детального розгляду етапів формування фінансової стратегії підприємства.

Мета досліджень, постановка проблеми. Основна мета загальної стратегії – забезпечення високих темпів економічного розвитку та підвищення конкурентної позиції підприємства.

До основних етапів процесу формування фінансової стратегії підприємства відносять по-перше, визначення загального періоду формування фінансової стратегії. Цей період залежить від ряду умов. Головною умовою його визначення є довгота періоду, який прийнятий для формування загальної стратегії розвитку підприємства – так як фінансова стратегія носить по відношенню до неї підлеглий характер, вона не може виходити за межу цього періоду.

Важливим елементом визначення періоду формування фінансової стратегії підприємства є передбачення розвитку економіки в цілому та кон'юнктури тих сегментів фінансового ринку, з якими пов'язана майбутня фінансова діяльність підприємства, – в умовах нинішнього нестабільного розвитку економіки країни цей період не може бути більше трьох років.

Наступним етапом є дослідження факторів зовнішнього фінансового середовища та кон'юнктури фінансового ринку. Ці фактори значно впливають на механізм формування фінансової стратегії як в поточний, так і перспективний період.

Для такого дослідження необхідно вивчити економіко-правові умови фінансової діяльності підприємства і можливі їх зміни в наступному періоді. Крім того, на цьому етапі розробки фінансової стратегії аналізуються кон'юнктура фінансового ринку та фактори, які її визначають, а також розробляється прогноз кон'юнктури в розрізі окремих сегментів цього ринку, пов'язаних з наступною фінансовою діяльністю підприємства.

Третім етапом формування фінансової стратегії є формування стратегічних цілей фінансової діяльності. Загальний механізм формування фінансової стратегії розвитку підприємства зображені на рисунку 1.

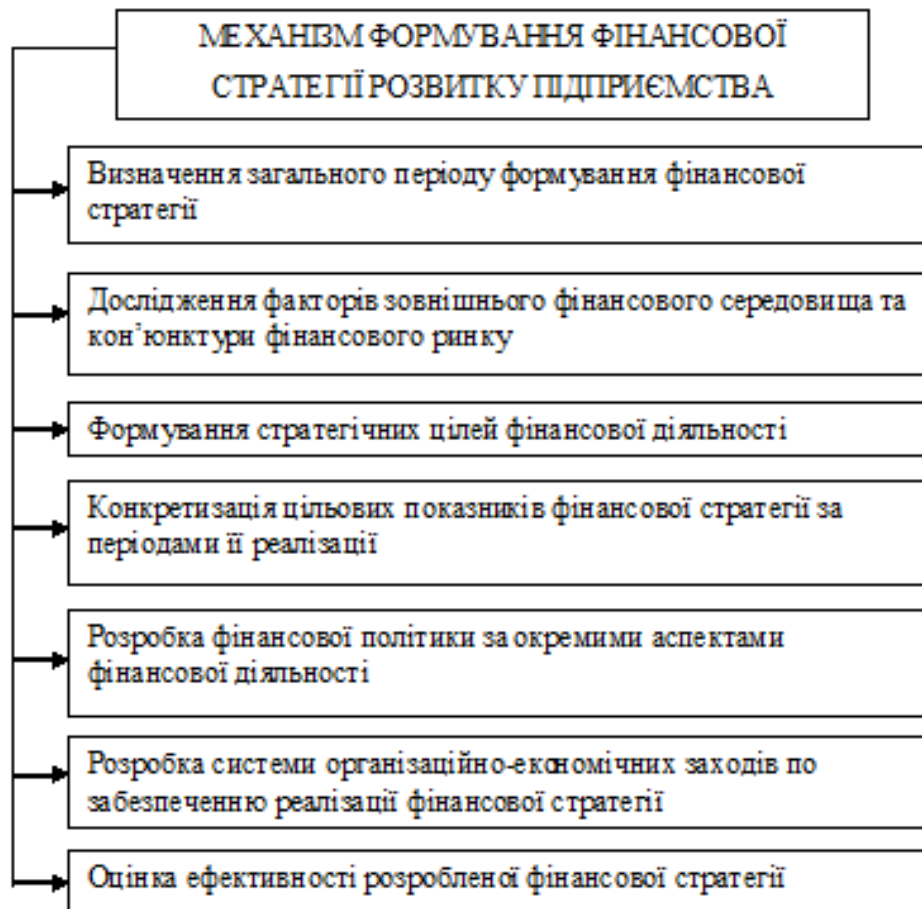

Рис. 1 – Механізм формування фінансової стратегії підприємства

Головною метою цієї діяльності є підвищення рівня добробуту підприємства і максимізація його ринкової вартості. Разом з цим ця головна мета потребує конкретизації з урахуванням задач і особливостей наступного фінансового розвитку підприємства.

Система стратегічних цілей повинна забезпечувати формування достатнього обсягу власних фінансових ресурсів і високорентабельне використання власного капіталу; оптимізацію структури активів і капіталу, що використовується; прийнятний рівень фінансових ризиків в процесі здійснення наступної господарської діяльності та ін. [7].

Систему стратегічних цілей фінансового розвитку слід формулювати чітко і коротко, відображаючи кожну мету в конкретних показниках – цільових

стратегічних нормативах. В якості таких цільових стратегічних нормативів по окремих аспектах фінансової діяльності підприємства можуть бути встановлені:

- 1) середньорічний темп зростання власних фінансових ресурсів, які сформовані із власних джерел;
- 2) мінімальна частка власного капіталу в загальному обсязі використаного капіталу підприємства;
- 3) коефіцієнт рентабельності власного капіталу підприємства;
- 4) співвідношення оборотних і необоротних активів підприємства;
- 5) мінімальний рівень грошових активів, який забезпечує поточну платоспроможність підприємства;
- 6) мінімальний рівень самофінансування інвестицій;
- 7) граничний рівень фінансових ризиків в розрізі основних напрямів господарської діяльності підприємства.

Конкретизація цільових показників фінансової стратегії за періодами її реалізації. В процесі цієї конкретизації забезпечується динамічність представлення системи цільових стратегічних нормативів фінансової діяльності, а також їх зовнішня і внутрішня синхронізація за часом.

Зовнішня синхронізація передбачає узгодження за часом реалізації розроблених показників фінансової стратегії з показниками загальної стратегії розвитку підприємства, а також з прогнозованими змінами кон'юнктури фінансового ринку.

Внутрішня синхронізація передбачає узгодження в часі всіх цільових стратегічних нормативів фінансової діяльності між собою.

Не менш важливим, четвертим, етапом розробка фінансової політики за окремими аспектами фінансової діяльності. Цей етап формування фінансової стратегії є найбільш відповідальним.

Фінансова політика являє собою форму реалізації фінансової ідеології і фінансової стратегії підприємства в розрізі найбільш важливих аспектів фінансової діяльності на окремих етапах її здійснення. На відміну від фінансової стратегії в цілому, фінансова політика формується лише по конкретним напрямкам фінансової діяльності підприємства, які потребують забезпечення найбільш ефективного управління для досягнення головної стратегічної мети цієї діяльності.

Формування фінансової політики по окремим аспектам фінансової діяльності підприємства може носити багаторівневий характер. Так, наприклад, в рамках політики управління активами підприємства можуть бути розроблені політика управління оборотними і необоротними активами. В свою чергу

політика управління оборотними активами може включати в якості самостійних блоків політику управління окремими її видами та ін.

П'ятим етапом механізму є розробка системи організаційно-економічних заходів по забезпеченню реалізації фінансової стратегії. В системі цих дій передбачається формування на підприємстві «центрів відповідальності» різних типів; визначення прав, обов'язків та міри відповідальності їх керівників за результати фінансової діяльності; розробка системи стимулювання робітників за їх вклад в підвищення ефективності фінансової діяльності та ін.

За шостим пунктом механізму формування стратегії проводиться оцінка ефективності розробленої фінансової стратегії. Цей процес є заключним етапом розробки фінансової стратегії підприємства і проводиться за слідуєми ми основними параметрами:

1) узгодження фінансової стратегії підприємства із загальною стратегією його розвитку. В процесі такої оцінки виявляється ступінь узгодження цілей, напрямлень та етапів в реалізації цих стратегій;

2) узгодженість фінансової стратегії підприємства з передбаченими змінами зовнішнього фінансового середовища. В процесі цієї оцінки визначається на скільки розроблена фінансова стратегія відповідає прогнозованому розвитку економіки країни та змінам кон'юнктури фінансового ринку в розрізі окремих його сегментів;

3) внутрішня збалансованість фінансової стратегії. При проведенні такої оцінки визначається на скільки узгоджуються між собою окремі цілі та цільові стратегічні нормативи майбутньої фінансової діяльності; на скільки ці цілі і нормативи кореспондують із змістом фінансової політики по окремим аспектам фінансової діяльності; на скільки узгоджені між собою за напрямками і в часі заходу по забезпеченню її реалізації;

4) реалізованість фінансової стратегії. В процесі такої оцінки в першу чергу розглядаються потенціальні можливості підприємства в формуванні власних фінансових ресурсів. Крім того, оцінюється рівень кваліфікації фінансових менеджерів та їх технічної оснащеності з позицій задач реалізації фінансової стратегії [4];

5) прийнятність рівня ризиків, пов'язаних з реалізацією фінансової стратегії. В процесі такої оцінки необхідно визначити, на скільки рівень прогнозних фінансових ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємства, забезпечує достатню фінансову рівновагу в процесі його розвитку і відповідає фінансовому менталітету його власників і відповідальних фінансових менеджерів. Крім того, необхідно оцінити, на скільки рівень цих ризиків

допустимий для фінансової діяльності даного підприємства з позицій можливого розміру фінансових втрат і генерування загрози його банкрутства;

б) результативність розробленої фінансової стратегії. Оцінка результативності фінансової стратегії може бути оцінена перш за все на основі прогнозних розрахунків раніш розглянутої системи основних фінансових коефіцієнтів. Поряд з цим можуть бути оцінені і не фінансові результати реалізації розробленої стратегії – зростання ділової репутації підприємства; підвищення рівня управління фінансовою діяльністю структурних його підрозділів (при створенні «центрів відповідальності»); підвищення рівня матеріальної і соціальної задоволеності фінансових менеджерів (за рахунок ефективної системи їх матеріального стимулювання за результати фінансової діяльності; більш високого рівня технічного оснащення їх робочих місць та ін.).

Розробка фінансової стратегії і фінансової політики по найбільш важливим аспектам фінансової діяльності дозволяє приймати ефективні управлінські рішення, пов'язані з фінансовим розвитком підприємства.

Формування стратегії підприємства є процесом, який проходить певні етапи. Найпростіша схема етапів формування стратегії підприємства зображена на рис. 2.

На першому етапі розробки стратегії підприємства здійснюють аналіз середовища, прогнозують його майбутній розвиток, виявляють можливості і загрози, сильні і слабкі сторони, оцінюють конкурентоспроможність і прогнозують її зміни.

На другому етапі або паралельно (на новоствореному підприємстві – на першому) визначають місію, мету і цілі підприємства [3].

На третьому етапі здійснюють стратегічний аналіз, який полягає в порівнянні мети і цілей з результатами аналізу середовища, виявленні і усуненні розривів між ними, і у виробленні альтернативних стратегій – варіантів стратегічного розвитку.

На четвертому етапі моделюються варіативні сценарії розвитку подій (оптимістичний, песимістичний та найбільш вірогідний) і досліджується вплив кожного на сформульовані альтернативні стратегії. Визначається конкурентоспроможність підприємства у разі реалізації тієї чи іншої стратегії за певним сценарієм.

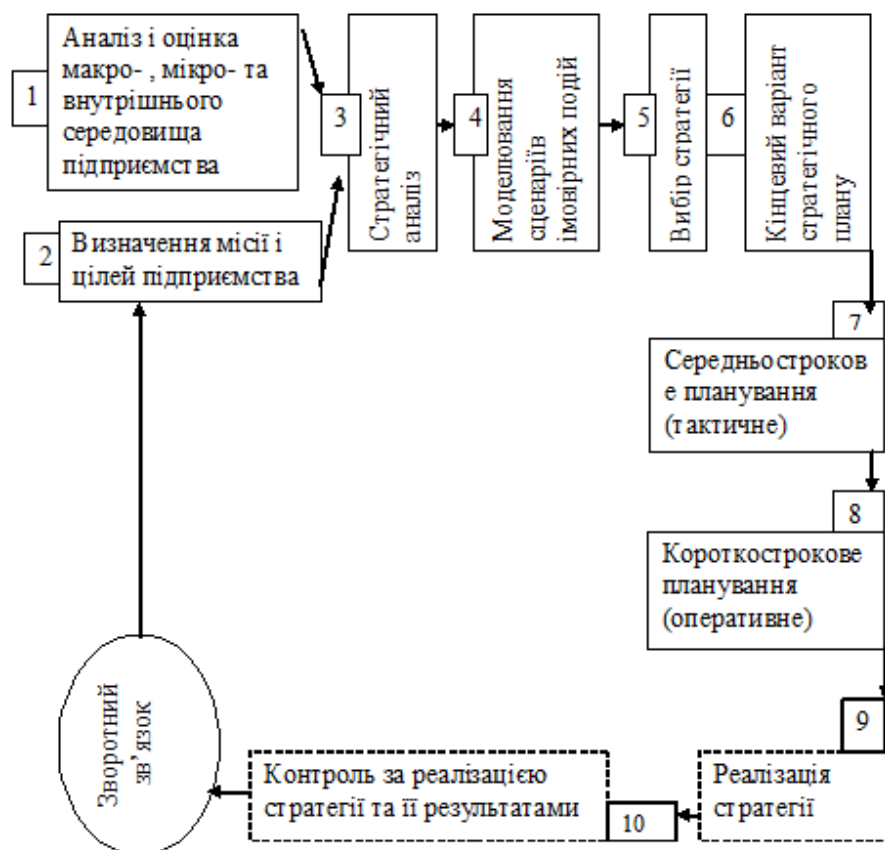

Рис. 2 – Етапи стратегічного фінансового планування і управління на підприємстві

На п'ятому етапі здійснюється вибір найбільш прийнятної стратегії з альтернативних.

На шостому – готується кінцевий варіант стратегічного плану підприємства.

На сьомому етапі на базі стратегічного плану розробляються тактичні середньострокові плани.

На восьмому етапі розробляються оперативні плани та проекти, і на цьому процес стратегічного планування завершується. Розпочинається процес реалізації стратегічного плану, тобто процес стратегічного управління. Він передбачає не лише організацію реалізації стратегії (9-й етап), але і її практичну оцінку, контроль за виконанням (10-й етап) і зворотний зв'язок, якщо виявляються помилки, недоробки у формуванні стратегічного плану на будь-якому із етапів. Інколи такий зворотний зв'язок передбачає часткові зміни місії і цілей, якщо вони виявилися до певної міри нереальними. До речі, зворотний зв'язок можливий на будь-якому з етапів формування стратегії. Все це свідчить про те, що і формування, і реалізація стратегії становлять єдиний процес. При

чому він є безперервним, оскільки середовище, а значить і умови діяльності підприємства постійно змінюються, стратегічний регулярно коригується.

Методи фінансового планування на підприємстві розподіляються за інструментальними напрямками, які детально описані в таблиці 1 [6]. Головним критерієм при розробці планів є те, що всі ці цілі перехреснюються, знаходяться в певних взаємозв'язках і співвідношеннях. Тому необхідно зіставити всі програми, підготовлені з урахуванням різних цілей для конкретного підприємства або напрямів виробництва.

Таблиця 1. Основні методи фінансового планування на підприємстві

№	Назва методу	Зміст методу
1	Програмно-цільовий метод	ґрунтується на виборі реально поставленої мети функціонування підприємства і розробки для нього декількох варіантів взаємопов'язаних економічних і соціальних програм розвитку
2	Розрахунково-конструктивний метод	припускає визначення показників плану на основі розрахунків, заснованих на тій інформації що мається про взаємозв'язок об'єктів, що становлять планову систему
3	Нормативний метод	припускає розрахунок планових показників виходячи з існуючих техніко-економічних норм і нормативів
4	Балансовий метод	припускає розрахунок планових показників на основі зіставлення прибуткової і витратної частини якого-небудь ресурсу
5	Моделювання	сутність цього методу полягає в створенні такого аналога планового процесу, в якому відображені всі найважливіші, з погляду дослідження, властивості даного процесу і опущені його другорядні риси. Моделі є формалізованим описом досліджуваного економічного об'єкту у вигляді математичної залежності і відносин
6	Методи економічного аналізу	використовується для визначення основних закономірностей, тенденцій у русі натуральних і вартісних показників, внутрішніх резервів підприємства
7	Метод грошових потоків	є універсальним при складанні фінансових планів і служить інструментом для прогнозування розмірів і термінів надходження необхідних фінансових ресурсів
8	Метод багатоваріантності розрахунків	складається в розробці альтернативних варіантів планових розрахунків, для того щоб вибрати з них оптимальний, при цьому критерії вибору можуть бути різними

Практичне впровадження вказаних заходів дасть можливість усунути причини, що стримують впровадження фінансового планування на підприємствах і удосконалити фінансове планування відповідно до ринкових вимог, що позитивно вплине на фінансову діяльність підприємств різних форм власності.

Розробка фінансових планів проводиться за трьома напрямками [3]:

- 1) перспективне фінансове планування;

- 2) поточне фінансове планування;
- 3) оперативне фінансове планування.

Основні характеристики перерахованих напрямків фінансового планування наведені в таблиці 2:

1) спрямованість у середньострокову та далеко строкову перспективу (на період більше 1 року);

2) орієнтація на розв'язання ключових, визначальних для фінансової системи підприємства цілей, від досягнення яких залежить його виживання;

3) органічне ув'язування накреслених цілей з обсягом і структурою ресурсів, потрібних для їх досягнення;

4) врахування впливу на плануємий об'єкт численних зовнішніх факторів, розробка заходів для успішного розв'язання завдань планованої фінансової системи;

5) адаптивний характер, тобто здатність передбачати зміни зовнішнього і внутрішнього середовища фінансового планування об'єкта і пристосовувати до них про це його функціонування.

Система поточного фінансового планування дає можливість підприємству визначити на поточний період всі джерела фінансування його розвитку, сформувати структуру його доходів і витрат, забезпечити постійну платоспроможність, а також визначити структуру активів і капіталу фірми на кінець планового періоду.

Таблиця 2. Характеристика напрямів фінансового планування

Напрями фінансового планування	Форми розроблюваних планів	Період планування
Перспективне (стратегічне планування)	1. Прогноз звіту про прибутки та збитки 2. Прогноз про рух коштів 3. Прогноз бухгалтерського балансу	3–5 років
Поточне планування	1. План доходів та витрат за операційною діяльністю 2. План доходів та витрат за інвестиційною діяльністю 3. План надходження і витрачання коштів 4. Балансовий план	1 рік
Оперативне планування	1. Платіжний календар 2. Касовий план	Декада, місяць, квартал

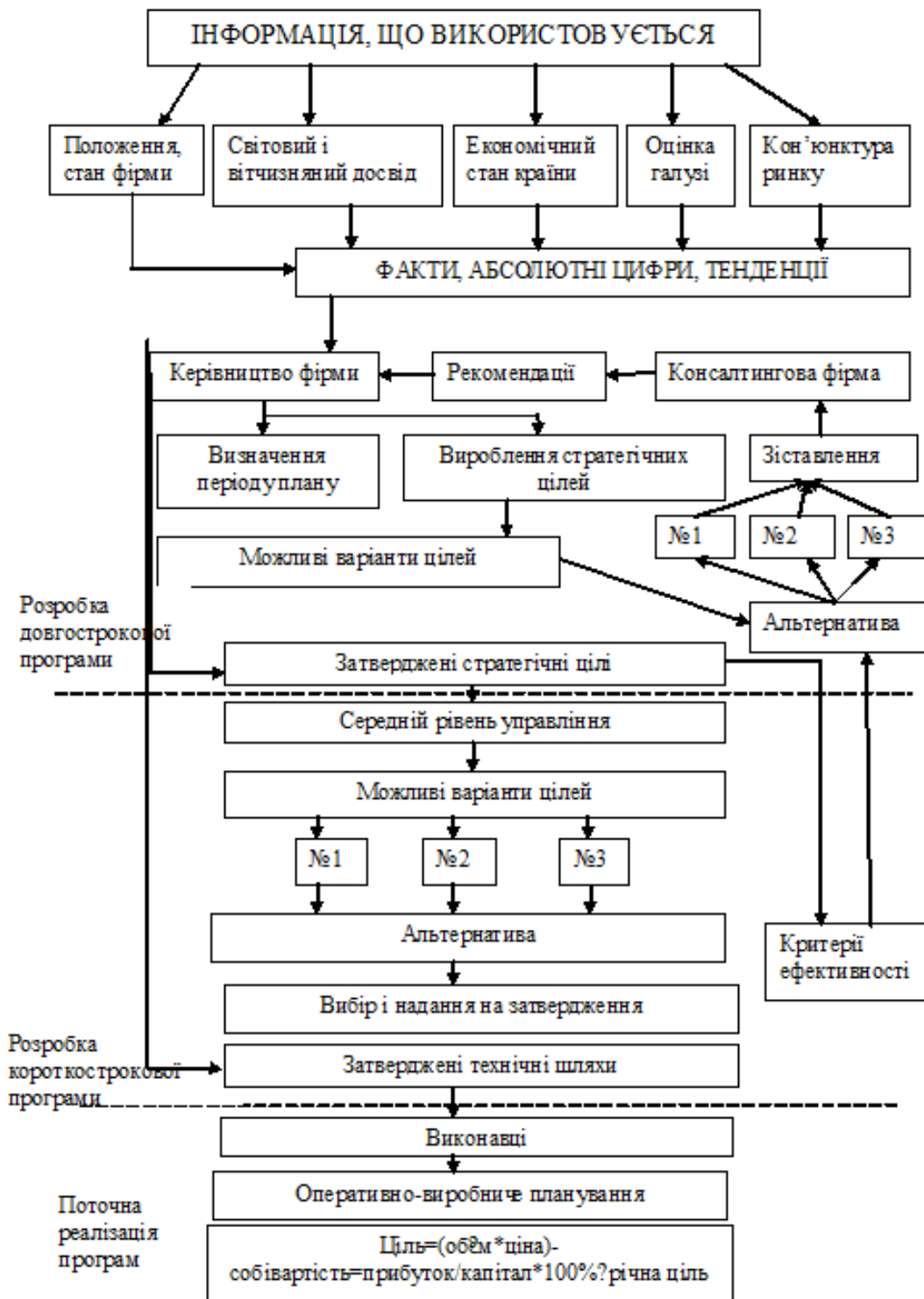

Рис. 3 – Реалізація фінансового планування на підприємстві

За результатами поточного фінансового планування розробляються три основних документи:

- 1) план руху грошових коштів;
- 2) план звіту про фінансові результати;

3) план бухгалтерського балансу.

Оперативне фінансове планування включає складання і використання платіжного календаря, касового плану і розрахунку потреби в короткостроковому кредиті. Результатом планування є його реалізація, алгоритм якого представлено на рисунку 3.

У процес планування входять вибір цілей та встановлення необхідних шляхів їх досягнення. Спочатку на основі аналізу фактичних або вихідних даних визначається бажаний стан запланованого об'єкта або системи, виражене в якісних або кількісних показниках і характеристиках рівня його подальшого розвитку. Потім здійснюється проектування або безпосереднє планування комплексу заходів, за допомогою яких в подальшому буде забезпечуватися їх виконання на підприємстві (фірмі).

Отже, план є хорошою основою для організації робіт, контролю за досягненням цілей, а також для розробки бюджету (оцінювання). За умов ринкової економіки, самостійності підприємств, їхньої відповідальності за результати діяльності виникає об'єктивна необхідність визначення тенденцій розвитку фінансового стану та перспективних фінансових можливостей. На вирішення таких питань і спрямовано фінансову стратегію підприємства.

Висновки. Розробка фінансової стратегії – це галузь фінансового планування. Як складова частина загальної стратегії економічного розвитку, вона має узгоджуватися з цілями та напрямками останньої. У свою чергу, фінансова стратегія справляє суттєвий вплив на загальну економічну стратегію підприємства. Зміна ситуації на макrorівні та на фінансовому ринку спричиняє коригування як фінансової, так і загальної стратегії розвитку підприємства [2].

Забезпечення достатніми обсягами фінансових ресурсів є однією з найважливіших умов досягнення цілей та завдань, передбачених фінансовою стратегією підприємства. Конкретні шляхи досягнення відповідних цілей визначає фінансова політика, яка охоплює політику управління структурою капіталу, цінову політику, податкову політику, політику управління доходами, політику управління витратами, політику управління формуванням і використанням прибутку, дивідендну політику, інвестиційну політику тощо.

Кожен суб'єкт господарювання має свої особливості, тому визначити єдиний підхід до вибору фінансової політики чи фінансової стратегії неможливо. Кожне підприємство повинне самостійно визначати, які чинники і яким чином впливатимуть на його діяльність, та формувати таку фінансову

стратегію, яка б мінімізувала ризики і сприяла збільшенню його прибутковості, підвищенню конкурентоспроможності та фінансової стійкості на ринку.

Список літератури: 1. Мельник Д.Л. Фінансова стратегія підприємства/ Д.Л.Мельник// Економічні науки. – 2010. – №7. – С. 2–18. 2. Барінов В. А. Стратегический менеджмент / В. А. Барінов, В. Л. Харченко. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 237 с. 3. Леспух О. В. Фінансова стратегія в системі управління підприємством/ О. В. Леспух, Н. І. Передерієнко// Менеджмент виробництва. – 2011. – №8. – С. 131–136. 4. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства / Ю. В. Лукіна // Фінанси України. – 2006. – № 3. – С. 113–118. 5. Масленніков О. Ю. Фінансова стратегія та планування в умовах становлення ринку / О.Ю. Масленніков, А.Я. Шпачук // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Л.: НЛТУ України. – 2009. – Вип. 17.3. – С. 260–262. 6. Минцберг Г., Куинн Дж. Б., Голаш. Стратегический процесс: концепции, проблемы, решения. -СПб.: Питер, 2001. – 684 с. 7. Веснин В. Р. Менеджмент: учебник/ В. Р. Веснин. – 3-изд. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. – 512 с.

Bibliography (transliterated): 1. Melnyk D. L. Financial Strategy of the Enterprise. – Economic Sciences. – 2010. – No 7. – P. 2–18. 2. Barinov V. A. Strategic Management. – Moscow: INFRA-M, 2006. – P. 237. 3. Lespukh O. V. Financial Strategy in the Enterprise Management System – Management of Production. – 2011. – No 8. – P. 131–136. 4. Lukina Y. V. Formation and Implementation of Enterprise Financial Management Strategy. – Finance of Ukraine. – 2006. – No 3. – P. 113–118. 5. Maslennikov O. Y. Financial Strategy and Planning in Terms of Market Development. – Scientific Bulletin NFU of Ukraine : collection of scientific and technical works – L'viv: NFU of Ukraine. – 2009. – Pub. 17.3. – P. 260–262. 6. Mintzberg H., Quinn J. B. The Strategy Process: Concepts, Contexts, Cases. – St. Petersburg, 2001. – P. 684. 7. Vesnin V. R. Management : textbook. – 3rd ed. – Moscow.: TC Welby, Publishing Prospekt, 2007. – P. 512.

Надійшла (received) 02.06.2014

УДК 658:621

А. Ю. ГЕВОРКЯН, канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПИ»;
ВАН СЯОХУ, магістрант, НТУ «ХПИ»

ОСОБЕННОСТИ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СТРУКТУРЫ УПРАВЛЕНИЯ ВЭД ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье рассматриваются вопросы, связанные с особенностями усовершенствования структуры ВЭД предприятия. Приведены теоретические разработки и обоснования отечественных и зарубежных ученых по исследуемой проблеме. Охарактеризованы основные особенности организационных структур на отечественных предприятиях химической отрасли. Проанализированы недостатки существующей на предприятии структуры, предложена новая структура управления ВЭД предприятия.

Ключевые слова: структура, внешнеэкономическая деятельность, управление, экспорт, эффективность.

Введение. Внешнеэкономическая деятельность является важной и неотъемлемой сферой хозяйственной деятельности предприятий, фирм, всех участников рыночных отношений. То есть ВЭД необходимо рассматривать в качестве весомого фактора повышения эффективности хозяйственной